

Προϋποθέσεις για το θετικό αποτέλεσμα της προσευχής (1ο Μέρος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Αλλά επειδή μονάχα η κατάνυξη και τα δάκρυα δεν είναι αρκετά για να πείσουν τον Θεό να μας δώσει αυτά που του ζητούμε στις προσευχές μας αυτές, πρέπει να προσθέσουμε και κάποια άλλα στοιχεία που χρειάζονται ακόμη, για να έχουν θετικό αποτέλεσμα οι προσευχές μας. Ιδού μερικές από αυτές τις προϋποθέσεις στη συνέ-χεια, έξι τον αριθμό.

α) Όποιος θέλει να πάρει θετική απάντηση στο πρώ-το του αίτημα, που είναι η συγχώρηση των αμαρτημά-των του, πρέπει κι αυτός ο ίδιος, όταν προσεύχεται, να συγχωρεί τ' αμαρτήματα που διέπραξαν εις βάρος του οι άλλοι, καθώς μας δίδαξε ο Κύριος: «όταν στέκεστε σε προσευχή, ν' αφήνετε ό,τι διαφορές έχετε με κάποιον, συγχωρώντας τον, κ' έτσι να συγχωρήσει και ο Πατέ-ρας μας ο ουράνιος και τα δικά σας παραπτώματα» (Μαρκ. ια' 25).

β) Όποιος ζητάει να λάβει κάτι από τον Θεό, πρέπει να το ζητάει χωρίς διψυχία και δισταγμό, αλλά με στε-ρεή και αδίσταχτη πίστη, όπως μας λέει πρώτα ο ίδιος ο

Κύριος μας: «όλα όσα ζητάτε στην προσευχή σας με πίστη, θα τα λάβετε» (Ματθ. κα' 22) και, κατόπιν, ο αδελφόθεος Ιάκωβος: «κι αν κάποιος από σας υστερεί σε σοφία, ας τη ζητήσει από τον Θεό, που τη χαρίζει με α-πλότητα σε όλους, χωρίς να περιφρονεί κανέναν αλλά που να τη ζητάει με πίστη, δίχως αμφιβολία, διότι όποιος έχει αμφιβολίες ομοιάζει με το κύμα της θάλασσας, που ο άνεμος το παρασέρνει και το πηγαίνει πότε εδώ και πότε εκεί· να μην ελπίζει ποτέ πως θα πάρει κάτι από τον Κύριο ένας τέτοιος άνθρωπος δίγνωνμος και άστατος σ' όλους τους τρόπους της ζωής του» (Ιακ. α' 5-7).

γ) Όποιος ζητάει, πρέπει να μην παρακαλεί για ζη-τήματα που δεν τον συμφέρουν πνευματικά, δηλαδή για κοσμικά πράγματα που προξενούν τις ηδονές του, αλλά να ικετεύει για ζητήματα κατά Θεόν, δηλαδή που συμ-φέρουν κ' ενδιαφέρουν τη σωτηρία της ψυχής του. Α-κουστέ και τον ονειδισμό εκ μέρους του αγίου Ιακώβου του Αδελφοθέου, που λέει: «ζητάτε κάτι και δεν το λαμβάνετε, διότι το ζητάτε με κακό σκοπό, δηλαδή το ζη-τάτε για να το κατασπαταλήσετε για τις ηδονές σας» (Ιακ. δ' 3)

δ) Όποιος θέλει να λάβει όσα συμφέροντα για την ψυχή του ζητάει από το Θεό, πρέπει κι αυτός να εργάζε-ται και να κάνει όλα όσα δύνεται και μπορεί, σύμφωνα και με την κοινή παροιμία, που λέει «συν Αθηνά και χείρα κίνει»· πρέπει δηλαδή να μην αμελεί και να μην παραδίνει θεληματικά τον εαυτό του πρώτα στα πάθη, και τις επιθυμίες, κ' έπειτα ζητάει τη θεία βοήθεια, διότι δεν θα τη λάβει ποτέ, σύμφωνα και με τον λόγο του Με-γάλου Βασιλείου: πρέπει, λοιπόν, πρώτα να προσφέρει κάνεις όλα όσα μπορεί μόνος του, και υστέρα να παρα-καλεί τον Θεό να έρθει βοηθός και σύμμαχος του· διότι, όταν κάποιος παραδώσει τον εαυτό του με νωθρότητα στις επιθυμίες και παραδοθεί έτσι μόνος του στους ε-χθρούς, αυτόν ο Θεός δεν τον βοηθάει ούτε εισακούει τις δεήσεις του, διότι πρόλαβε ο ίδιος και με την αμαρτία του αποξενώθηκε από τον Θεό· γιατί, βέβαια, όποιος επιθυ-μεί να έχει τη βοήθεια του Θεού, δεν προδίδει το πρέπον και το αρμόζον· κι αυτός που δεν προδίδει το πρέπον και το αρμόζον, δεν προδίδεται και δεν εγκαταλείπεται ποτέ από τη θεία πρόνοια και βοήθεια» (Ασκητικά Διατά-ξεις, κεφ. α').

Και, ακριβώς, γι' αυτούς λέγει ο Θεός με το στόμα του προφήτου Ησαΐου: «με αναζητούν την κά-θε ημέρα, κ' επιθυμούν να γνωρίσουν τις εντολές μου, ωσάν λαός που έπραξε το δίκαιο και που δεν εγκατέλει-ψε την κρίση του Θεού» (Ησ. νη' 2). Και, για να το πούμε με δυο λόγια, οποίος θέλει να εισακούσει ο Θεός τη δέηση του και να λάβει θετική απάντηση στο ζήτημα του, πρέπει να βιάζει τον εαυτό του, όσο μπορεί, για να φυλάγει τις εντολές του Θεού, ώστε να φτάσει στο ση-μείο να μην τον κατηγορεί η συνείδηση του ότι κατα-φρόνησε ή αμέλησε κάποιο πράγμα, που μπορούσε να το κάμει και δεν το έκαμε. Διότι, όπως λέει ο αγαπημένος μαθητής του Κυρίου, ο ευαγγελιστής Ιωάννης, «όταν η καρδιά μας παύει να μας

κατηγορεί, τότε αποκτούμε θάρρος εμπρός στον Θεό, κι Εκείνος μας δίνει ό,τι Του ζητούμε, γιατί εκτελούμε τις εντολές Του, και κάνουμε όλα όσα είναι αρεστά σ' Εκείνον» (Α' Ιωάν. γ' 21-22).

Και ο μέγας Βασίλειος προσθέτει: «Είναι, λοιπόν, απα-ραίτητο να μη μας κατηγορεί σε τίποτε η συνείδηση μας, και τότε μονάχα μπορούμε να επικαλούμαστε τη θεία βοήθεια» (Ασκητ. Διατ., ο.π.) Και όχι μονάχα, ό-ταν κάποιος προσεύχεται για τον εαυτό του, πρέπει να κάμνει τα καθήκοντα του όσο μπορεί καλύτερα, αλλά και στην περίπτωση που κάποιος άλλος προσεύχεται για κείνον, πρέπει κι αυτός να συνεργεί προσωπικά για να καρποφορήσει η προσευχή που γίνεται για λόγου του.

Αυτό ακριβώς σημαίνει ο λόγος του Αδελφοθέου, «πολύ ισχύει δέησις δικαίου ενεργούμενη» (Ιακ. ε' 16), τον ό-ποιο ερμηνεύοντας ο θείος Μάξιμος ο Ομολογητής λέ-γει: «Πράγματι, πολύ ισχύει η δέηση του δικαίου, είτε χάρη στον δίκαιο που την κάνει, είτε και χάρη σ' εκείνον που ζητάει από τον δίκαιο να την πραγματοποιήσει· διό-τι, από μεν την πλευρά του δικαίου που γίνεται η δέηση, αυτή δίνει θάρρος να παρουσιαστεί και να ζητήσει από Κείνον που μπορεί να εισακούσει τα αιτήματα των δι-καίων, ενώ από την πλευρά εκείνου που ζητάει από τον δίκαιο να κάμει γι' αυτόν τη δέηση, του δίνει την ευκαι-ρία ν' απομακρυνθεί από την κακία και να εγκολπωθεί πάλι την διάθεση για ενάρετο βίο» (Ε' εκατ. περί θεολο-γίας, κεφ. πδ').

Και ο ίδιος πάλι, σε άλλο σημείο, λέει: «Είναι πράγματι δείγμα μεγάλης νωθρότητας, για να μην πω παραφροσύνης, να επιζητεί κανείς τη σωτηρία του με τις δεήσεις των δικαίων, ενώ η διάθεση του στρέ-φεται προς τις τέρψεις, και να ζητάει τη συγχώρεση εκείνων των αμαρτημάτων, για τα οποία σπιλώνεται με δική του διάθεση και ενέργεια. Πρέπει, λοιπόν, να μην αφήνει ανενεργή και ακίνητη τη δέηση του δικαίου..., αλλά να την ενεργοποιεί και να την ισχυροποιεί, δίνον-τας της φτερά με τις δικές του αρετές» (ό.π., κεφ. πγ').

[Συνεχίζεται]